MAIG 2025

Conselleria d'Educació
i Universitats
Institut d'Avaluació i Qualitat
del Sistema Educatiu

AVALUACIÓ EXTERNA 2024-2025
4t EDUCACIÓ SECUNDÀRIA OBLIGATÒRIA
COMPETÈNCIA EN COMUNICACIÓ LINGÜÍSTICA EN LLENGUA CATALANA

GUIA DE CORRECCIÓ: MODEL 4

Contingut

Contingut 2
GUIA DE CORRECCIÓ PREGUNTES CODIFICADES I EXPRESSIÓ ESCRITA 4
Part comuna 4
Àudio: *La nostra tribu*, de **L'ofici de viure.** Catalunya Ràdio 4
Pregunta 1 4
Pregunta 2 4
Pregunta 3 5
Pregunta 4 5
Pregunta 5 5
Pregunta 6 6
Pregunta 7 7
Pregunta 8 8
Pregunta 9 8
Lectura 1*: L'ambre gris*, Fabio Genovesi 9
Pregunta 10 9
Pregunta 11 10
Pregunta 12 10
Pregunta 13 10
Pregunta 14 11
Part específica: Model 4 12
Lectura 2: *Regidor*, Paco Mir 12
Pregunta 15 12
Pregunta 16 12
Pregunta 17 13
Pregunta 18 14
Pregunta 19 15
Lectura 3: *XIX Certamen literari escolar* 16
Pregunta 20 16

Pregunta 21 17
Pregunta 22 17
Pregunta 23 18
Pregunta 24 19
Expressió escrita 20
Pregunta 25: Expressió escrita 20
Rúbrica 21

GUIA DE CORRECCIÓ PREGUNTES CODIFICADES I EXPRESSIÓ ESCRITA

IMPORTANT

IMPORTANT: si hi ha cap opció de resposta que és correcta i no surt en aquests criteris, s'ha de considerar com a bona. **No s'han de penalitzar les faltes d'ortografia** en les **preguntes obertes** de **comprensió**, ja que **s'avalua sols** el que s'ha **entès**, no com s'ha escrit.

Part comuna

Àudio: *La nostra tribu*, de **L'ofici de viure.** Catalunya Ràdio

Pregunta 1

1. Què dona **sentit** a la nostra **vida** segons la psicòloga Joana Frigolé?

Resposta correcta
La necessitat de donar i rebre amor (o similar).

Codificació 0-1		
Codi	X	No contesta.
	1	Resposta correcta.
	0	Resposta incorrecta.

Pregunta 2

2. Indica almenys **dos sinònims** que fa servir el presentador del programa per descriure la paraula ***grup***.

Resposta correcta
colla, entorn, tribu

Codificació 0-1-2		
Codi	X	No contesta.
	2	Resposta correcta: 2 sinònims de la llista anterior.
	1	Resposta parcialment correcta: 1 sinònim de la llista anterior.
	0	Resposta incorrecta: qualsevol altra casuística.

Pregunta 3

3. Indica quins d'aquests enunciats **completen** les paraules de la psicòloga Joana Frigolé quan diu «**som animals mamífers**».

Marca ☒ les **opcions** correctes.

Resposta correcta

C/D

☐ A. Som una espècie animal en què només sobreviuen els individus millor adaptats a l'entorn.

☐ B. La nostra supervivència depèn de cuidar-nos els uns als altres.

☒ C. La nostra supervivència depèn de les decisions d'un líder.

☒ D. L'ésser humà és una espècie que necessita viure en comunitat.

Codificació 0-1		
Codi	X	No contesta.
	1	Resposta correcta: només marca les opcions correctes.
	0	Resposta incorrecta: 1 o cap encert o en marca més de 2.

Pregunta 4

4. **Explica** de manera breu l'afirmació següent del psicòleg Josep M. Faricle: «**la soledat és la gran pandèmia actual**».

Resposta correcta

Una part considerable de la població viu en soledat i això comporta trastorns que poden considerar-se malalties. (O similar).

Codificació 0-1		
Codi	X	No contesta.
	1	Resposta correcta.
	0	Resposta incorrecta.

Pregunta 5

Ítem autocorregible, heu d'introduir la resposta al GESAVA.

Pregunta 6

6. Digues ☒ si són **vertaderes** (V) o **falses** (F) les afirmacions següents d'acord amb com entén el psicòleg Josep M. Faricle el sentiment de **pertinença** a un **grup** social.

Resposta correcta

F-V-F-F-V

El sentiment de **pertinença** a un **grup** social el podem trobar...

	V	F
vivint en una ciutat.		X
compartint el compromís en valors i objectius.	X	
formant part de grups en xarxes socials.		X
seguint *influencers* d'èxit.		X
comptant amb la proximitat física d'altres en la vida quotidiana.	X	

Codificació 0-1-2		
Codi	X	No contesta.
	2	Resposta correcta: 5 encerts.
	1	Resposta parcialment correcta: 4-3 encerts.
	0	Resposta incorrecta: 2-0 encerts.

Pregunta 7

7. Un dels convidats és presentat en qualitat de psicòloga i ***coach***. Indica almenys dues de les paraules següents que siguin equivalents en català.

Marca ☒ les **opcions** correctes.

Resposta correcta

A/C/D

- ☒ A. entrenador
- ☐ B. fisioterapeuta
- ☒ C. assessor
- ☒ D. preparador

Codificació 0-1-2		
Codi	X	No contesta.
	2	Resposta correcta: només marca les opcions correctes.
	1	Resposta parcialment correcta: 2 encerts si en marca com a màxim 3.
	0	Resposta incorrecta: 1 o cap encert o les marca totes.

Pregunta 8

8. El psicòleg Josep M. Faricle fa l'afirmació següent:

> «Aquests grups de pertinença organitzats digitalment són un engany, **per posar una paraula educada.**»

Què **vol dir** amb l'expressió destacada en negreta?

Raona breument la resposta.

Resposta correcta

El convidat al programa és conscient que no pot utilitzar una paraula no adequada a la situació comunicativa malgrat que consideri insuficient la paraula *engany*. A més, d'aquesta manera aconsegueix emfasitzar el missatge. (O similar).

Codificació 0-1		
Codi	X	No contesta.
	1	Resposta correcta.
	0	Resposta incorrecta.

Pregunta 9

9. Les **paraules** que es fan servir a l'àudio es poden agrupar quan fan referència a un **mateix tema**. Fixa't en l'exemple i **escriu** una o diverses paraules que identifiquin aquests grups.

Resposta correcta

B) agrupaments de persones/grups socials (o similar). C) termes mèdics o científics/llenguatge d'especialitat (o similar). D) sentiments/sensacions (o similar).

A)	B)	C)	D)
internet	grups socials	termes mèdics	sentiments
xarxa	tribu	neurotransmissor	amor
influencer	colla	pandèmia	dolor
digital	col·lectiu	psicologia	soledat

Codificació 0-1-2		
Codi	X	No contesta.
	2	Resposta correcta: 3 encerts.
	1	Resposta parcialment correcta: 2 encerts.
	0	Resposta incorrecta: 1 o cap encert.

Lectura 1*: L'ambre gris*, Fabio Genovesi

Pregunta 10

10. Localitza al fragment següent un **exemple** de cadascun d'aquests **recursos literaris.**

Recursos literaris

1. **Epítet:** adjectiu que s'adjunta a un nom per emfasitzar-ne una qualitat inherent.
2. **Comparació:** un objecte és comparat a un altre que hom suposa més conegut, per fer més sensible aquell o una propietat d'aquell.
3. **Personificació:** atribució de qualitats humanes a animals, coses o conceptes.

Fragment del text

«De fet, quan dius que una cosa es ven a pes d'or, en el cas de l'ambre gris l'ofens, perquè costa molt més. I no cal tamisar el llit dels rius ni endinsar-se en la foscúria de les mines, el pots trobar tot passejant per la vora de l'oceà. Arriba allà, a la platja, i segur que acaba a les mans de la gent més rica del món.»

Resposta correcta

Epítet: *la foscúria de les mines*/Comparació: *es ven a pes d'or*/Personificació: *en el cas de l'ambre gris l'ofens/Arriba allà*

Exemples

1. **Epítet:** la foscúria de les mines.
2. **Comparació:** es ven a pes d'or.
3. **Personificació:** en el cas de l'ambre gris l'ofens.

Codificació 0-1-2		
Codi	X	No contesta.
	2	Resposta correcta: 3 encerts.
	1	Resposta parcialment correcta: 2 encerts.
	0	Resposta incorrecta: 1 o cap encert.

Pregunta 11

Ítem autocorregible, heu d'introduir la resposta al GESAVA.

Pregunta 12

12. Indica almenys **3 recursos** que fa servir l'autor per destacar **l'existència** de **l'ambre gris**.

Marca ☒ les **opcions** correctes.

Resposta correcta

B/C/D/F

- ☐ A. Les aplicacions actuals en el camp de la cosmètica.
- ☒ B. L'origen real de la seva composició.
- ☒ C. Un recorregut històric del seu ús.
- ☒ D. El seu valor econòmic.
- ☐ E. La seva presència en la història de la pintura i la música.
- ☒ F. El misteri durant molt de temps del seu origen.

Codificació 0-1-2		
Codi	X	No contesta.
	2	Resposta correcta: només marca les opcions correctes.
	1	Resposta parcialment correcta: 3 encerts si en marca com a màxim 4.
	0	Resposta incorrecta: 2-0 encerts o les marca totes.

Pregunta 13

13. Extreu del text un **enunciat** que faci **referència** a l'**origen fantàstic de l'ambre gris** i un altre que en faci a l'**explicació científica**.

Resposta correcta

Qualsevol dels següents enunciats o similars:

fantàstic:

- l'alè d'un drac condensat pel mar,
- una trufa que creixia al fons del mar,
- el fruit d'una planta submarina,
- un mineral dejectat pels abismes,
- una barreja entre mel i cera d'abella que havia caigut i rodolat entre les ones.

real:

- una substància que recobreix els becs dels calamars i les sípies, els empaqueta i els fa passar per l'intestí de les balenes,
- els excrements d'una balena que té una indigestió de calamars.

Codificació 0-1		
Codi	X	No contesta.
	1	Resposta correcta.
	0	Resposta incorrecta.

Pregunta 14

14. Què **vol dir** l'autor quan descriu l'ambre gris com «**el do dels déus als mortals per oferir-nos un tastet de l'aire que es respira al paradís**»?

Resposta correcta
Com que la fragància de l'ambre gris és tan sublim, és comparable a l'olor que es pot ensumar al paradís. (O similar).

Codificació 0-1-2		
Codi	X	No contesta.
	2	Resposta correcta.
	1	Resposta parcialment correcta: explicació aproximada.
	0	Resposta incorrecta.

Part específica: Model 4

Lectura 2: *Regidor*, Paco Mir

Pregunta 15

Ítem autocorregible, heu d'introduir la resposta al GESAVA.

Pregunta 16

16. El gènere literari al qual pertany aquest text, el teatre, es caracteritza per presentar les accions directament amb la veu dels **personatges** o amb les **acotacions**: notes explicatives referents a la disposició de l'escena o al moviment dels personatges.

Digues ☒ si la informació d'aquests **enunciats** apareix al text mitjançant les **acotacions** (**A**) o mitjançant la veu del **personatge** (**P**).

Resposta correcta

P-A-A-P-P-P-A

	A	P
Tothom ha de fer silenci excepte el personatge.		X
Algú del públic ha llençat un objecte al personatge.	X	
El personatge du un capell extravagant.	X	
S'explica quina actitud ha de tenir el públic.		X
El personatge reconeix qui l'ha agredit.		X
Els infants que hi assisteixen formen part d'una escola.		X
El personatge abandona l'escenari.	X	

Codificació 0-1-2		
Codi	X	No contesta.
	2	Resposta correcta: 7 encerts.
	1	Resposta parcialment correcta: 6-5 encerts.
	0	Resposta incorrecta: 4-0 encerts.

Pregunta 17

17. Selecciona un **fragment** del text que tingui **intenció còmica** i explica **per què.**

Resposta correcta

Fragment	Intenció
-'Apareix el regidor amb un barret estrafolari'. -'No, jo no puc callar perquè soc part de l'espectacle.' -'T'he vist. T'he vist i sé de quina escola ets, eh!'	Plantejar una situació insòlita
-'no teniu ni idea del que veniu a veure, bé sigui perquè els vostres mestres han passat olímpicament de preparar-vos, bé sigui perquè si ho van fer, vosaltres estàveu als núvols.'	Ús de la ironia
-'però ara tampoc cal que feu com aquells col·legis de monges, que se'ls demana silenci i són incapaços de riure quan toca riure.'	Ús de l'exageració
-'A tu et caurà el pèl, eh nano'.	Ús informal de la llengua

Codificació 0-1		
Codi	X	No contesta.
	1	Resposta correcta: qualsevol dels fragments proposats amb la intenció correcta.
	0	Resposta incorrecta.

Pregunta 18

18. Extreu del **text** un **enunciat** en què es doni una **instrucció**, una **explicació** i un **argument**.

Resposta correcta

instrucció	-'Silenci, si us plau'. -'Per tant, us prego que us mantingueu en silenci.' -'però ara tampoc cal que feu com aquells col·legis de monges, que se'ls demana silenci i són incapaços de riure quan toca riure'. -'rieu, però entre riure i riure, silenci'.
explicació	-'Si no callem tots no ens entendrem'. -'Avui heu vingut a veure teatre, no ho confongueu amb sortir al pati o anar d'excursió'. -'Què és teatre? Uns actors representant en directe unes històries.' -'Això no és el cinema o la tele. Aquí els actors estan vius i senten els sorollets que feu.' -'Benvinguts a l'art de Talia, la musa del teatre'.
argument	-'bé sigui perquè els vostres mestres han passat olímpicament de preparar-vos, bé sigui perquè si ho van fer, vosaltres estàveu als núvols'. -'a ningú li agrada que el molestin, és com si a un metge...'

Codificació 0-1-2		
Codi	X	No contesta.
	2	Resposta correcta: 3 encerts.
	1	Resposta parcialment correcta: 2 encerts.
	0	Resposta incorrecta: 1-0 encerts.

Pregunta 19

19. Al text, s'utilitza el masculí plural per referir-se tant a homes com a dones en paraules com *actors* o *mestres*, un valor genèric que no es considera un **ús sexista** del **llenguatge**.

Assenyala ☒ en quins dels casos següents **SÍ** que es produiria un ús sexista i en quins casos **NO**.

Resposta correcta

Sí-NO-NO-Sí

	Sí	No
Si escriu *actors* quan la companyia de teatre està formada únicament per dones.	X	
Si escriu *el públic* per referir-se tant a homes com dones.		X
Si escriu *els mestres* quan són tres dones i dos homes.		X
Si diu *Benvinguts* a un públic molt majoritàriament femení.	X	

Codificació 0-1-2		
Codi	X	No contesta.
	2	Resposta correcta: 4 encerts.
	1	Resposta parcialment correcta: 3 encerts.
	0	Resposta incorrecta: 2-0 encerts.

Lectura 3: *XIX Certamen literari escolar*

Pregunta 20

20. **Completa** cada apartat amb els elements que configuren la situació comunicativa del text.

Resposta correcta

1. **Emissor:** Servei Lingüístic de l'Ajuntament de Pollença

2. **Receptor:** escoles i IES del municipi

Marca ☒ **l'opció** correcta.

3. **Canal:**	☐ auditiu (oral) ☒ visual (escrit)	4. **Tema:**	☐ general ☒ especialitzat
5. **Àmbit:**	☐ familiar o privat ☒ social	6. **Grau de formalitat:**	☐ culte ☒ formal ☐ informal
7. **Intenció del text:**	☐ defensar una opinió ☒ exposar una informació ☐ narrar uns fets		

0-1-2 ☐

Codificació 0-1-2		
Codi	X	No contesta.
	2	Resposta correcta: 7 encerts i només marca una opció en cada apartat.
	1	Resposta parcialment correcta: 6-5 encerts i només marca una opció a cada apartat.
	0	Resposta incorrecta: 4-0 encerts o marca més d'una opció a algun apartat.

Pregunta 21

Ítem autocorregible, heu d'introduir la resposta al GESAVA.

Pregunta 22

22. La paraula ***base***, que apareix a l'inici i al tancament del text, és una paraula polisèmica. Pot significar: *peu, plataforma, criteri, suport, plantejament, començament, dada, origen, infraestructura, origen, proposició*.

Indica amb quin **significat** apareix al text mitjançant **dues** de les **paraules** anteriors.

Resposta correcta

criteri, plantejament, dada, proposició

Codificació 0-1		
Codi	X	No contesta.
	1	Resposta correcta: dues paraules de la llista anterior.
	0	Resposta incorrecta: qualsevol altra casuística.

Pregunta 23

23. Fixa't en aquests dos **usos** (A i B) del verb en **futur d'indicatiu:**

A. Per expressar una acció que es farà realitat en un temps posterior.

B. Per expressar una ordre, una instrucció, un manament.

A continuació, indica quin **ús** es fa del verb en futur d'indicatiu en aquests dos **exemples** (4 i 9) del text:

4. A cada treball hi figurarà el títol del relat, el curs escolar, la categoria i el centre educatiu on està matriculat, i s'haurà de lliurar sota pseudònim per tal de mantenir l'anonimat de l'alumnat finalista.

9. El lliurament dels premis als guanyadors es farà dimarts dia 23 d'abril a les 12.00 hores, a Can Llobera.

Resposta correcta

4B/9A

Exemple	**4**	**9**
Ús	B	A

Codificació 0-1		
Codi	X	No contesta.
	1	Resposta correcta.
	0	Resposta incorrecta.

Pregunta 24

24. Llegeix aquesta **llista de comprovació** i, a continuació, assenyala ☒ quins d'aquests **aspectes compleix** el text que has llegit (**Sí**) i **quins no** (**No**).

Llista de comprovació

5 maneres de detectar correus que són frau

1. No descarregueu arxius adjunts en cas de dubte.
És important evitar en la mesura del possible la descàrrega i/o obertura d'aquest tipus d'arxius si no es té molt clara la identitat de qui els envia.

2. Eviteu clicar en els enllaços externs del correu.
En moltes ocasions, aquests enllaços porten l'usuari a pàgines desprotegides o enllaços directes de descàrrega. Això pot suposar un compromís per a les dades corporatives i personals del dispositiu.

3. Faltes d'ortografia o de concordança en el correu electrònic.
És una pista per a l'usuari quan l'emissor comet faltes d'ortografia o de concordança en el cos del text. Això fa sospitar que es tracti de robots que tradueixen incorrectament el missatge o que no tenen en compte l'estructura gramatical de l'idioma en què s'escriu.

4. Sol·licitud d'informació personal al correu electrònic.
Qualsevol correu electrònic fraudulent intenta recopilar informació privada personal o de pagament amb l'objectiu d'usar-la de forma fraudulenta. És important no donar aquesta informació.

5. A més, és habitual que els correus fraudulents siguin de suposada "màxima urgència". Això és un senyal que es tracta d'un correu fals, ja que el missatge utilitza la hipotètica urgència perquè l'usuari caigui en el parany.

https://onwork.cloud/ca/com-saber-si-un-correu-electronic-es-fals/ (adaptat)

Resposta correcta

No-No-Sí-No-No

	Sí	No
El correu incorpora documents adjunts.		X
El correu proposa de clicar un enllaç extern.		X
És un text presenta coherència, cohesió i correcció.	X	
Se sol·liciten dades personals.		X
El correu exigeix una resposta immediata.		X

Codificació 0-1		
Codi	X	No contesta.
	1	Resposta correcta: 5 encerts.
	0	Resposta incorrecta: 4-0 encerts.

Expressió escrita

Pregunta 25: Expressió escrita

Expressió escrita

25. A continuació hauràs de fer una redacció d'**aproximadament 200 paraules** (més o menys 20 línies de 10 paraules cada una). Si n'escrius menys es veurà afectada la teva puntuació.

Et recomanam que primer facis un esborrany en l'espai en blanc que hi ha a continuació.

Al teu institut s'ha decidit **remodelar** la **biblioteca** del **centre**. Els professors que la hi duran a terme han demanat la col·laboració dels alumnes de 4t en el nou disseny.

Escriu un text en què **aportis idees** en aspectes com quin tipus de llibres caldria adquirir (novel·la, relats, còmic...), o quins subgèneres són més populars (terror, ciència-ficció, temes socials, policíaca...); també amb quines altres publicacions hi hauria de comptar (diaris, revistes de temàtica diversa...), activitats que s'hi podrien realitzar, com els clubs de lectura o les converses amb un autor; o fins i tot, com t'agradaria que fos el seu aspecte en qüestions com el mobiliari, la distribució o la decoració.

25a	25b	25c	25d	25e
0-1-2	0-1-2	0-1-2	0-1-2	0-1-2

25f	25g	25h	25i	25j
0-1-2	0-1-2	0-1-2	0-1-2	0-1-2

Rúbrica

Ítem	Rúbrica de textos escrits de l'àrea d'expressió 4t d'ESO			
	Coherència			
	Indicador	Codi		
		0	1	2
25a	**Progressió temàtica**	Repeteix la idea principal sense aportar-de de noves.	Afegeix informació nova amb reiteració.	Afegeix informacó nova.
25b	**Ordre i organització en l'exposició d'idees**	Exposa les idees de manera desordenada.	Algunes idees idees s'expressen de manera desordenada, però s'entén el sentit global.	Exposa les idees de manera ordenada.
125c	**Expressió**	Les idees no s'expressen amb claredat.	Expressa les idees de manera clara i comprensible.	Expressa les idees amb riquesa lingüística.
	Cohesió			
	Indicador	Codi		
		0	1	2
25d	**Marcadors del discurs**	No usa connectors quan són necessaris, els usa quan no ho són, o els repeteix.	Empra alguns connectors quan són necessaris, però no hi ha varietat.	Empra varietat de connectors quan són necessaris.
25e	**Referències lèxiques**	Fa més de 3 repeticions innecessàries.	Fa, com a màxim, 3 repeticions innecessàries de vocabulari.	No fa cap repetició innecessària de voacbulari.
25f	**Referències semàntiques**	No empra un vocabulari amb significat que aporti unitat semàntica al text.	Empra un vocabulari que aporta unitat semàntica al text.	Empra un vocabulari ric i precís amb significat que aporta unitat semàntica al text.
25g	**Referències gramaticals**	Més de 3 errors gramaticals Us inadequat dels temps verbals: concordança bàsica entre subjecte i verb, i en gènere i nombre als substatius.	1-2 errors gramaticals Us adequat de temps verbals; concordança bàsica entre subjecte i verb, i en gènere i nomber en els substantius.	Cap error gramatical
	Adequació			
	Indicador	Codi		
		0	1	2
25h	**Registre**	El registre no és adequat: comet més de 2 errors, empra vocabulari, expressions o construccions gramaticals massa col·loquials o usa vulgarismes.	Hi ha més de 2 errors en l'ús del registre.	Usa correctament el registre lingüístic en funció del context.
25i	**Accentuació**	Més de 3 errors	3 errors	Cap error
25j	**Puntuació**	Més de 3 errors	3 errors	Cap error